

Verlag verkenning Alkmaar

ADVIES: FORMEER DE ALKMAARSE STAD & LANDCOALITIE VAN D66, OPA, BAS, VVD, CDA, SPA

In de vergadering van uw raad van 13 maart is een motie aangenomen op basis waarvan ik vanuit de fractie van D66 Alkmaar de opdracht kreeg om een verkenning uit te voeren naar een brede verbindende coalitie. Als uitvoering van die opdracht heb ik de afgelopen drie weken met alle fracties in uw raad gesproken en met een groot aantal fracties meerdere malen. Ik heb u op de hoogte gehouden van de voortgang van de verkenning door middel van twee voortgangsberichten. In dit verslag informeer ik u over mijn bevindingen en kom ik tot een advies over de volgende fase om tot een stabiel college te komen.

Werkwijze

In de eerste gespreksronde heb ik aan alle fracties een aantal (dezelfde) vragen gesteld, zodat ik een beeld kon krijgen van de mogelijkheden en onmogelijkheden. In deze ronde spraken zes voormalige coalitiepartijen via gemeenschappelijke woordvoerders met mij, in de tweede gespreksronde sprak ik deze fracties ook individueel, waarbij de fracties van GroenLinks en PvdA ervoor kozen hun gesprekken met mij gezamenlijk te voeren. De optelsom van deze twee gespreksronden gaven mij een goede indruk waar kansen zouden liggen op de vorming van een 'brede verbindende coalitie'. Ik wil de fracties bedanken voor de getoonde bereidheid in deze gesprekken om mijn verkenning tot een succes te maken.

Een deel van de verkenning heb ik besteed aan het onderzoeken van de mogelijkheid om de fracties die gekozen zijn met 5 zetels in uw raad - concreet: D66, OPA en GroenLinks - de romp zouden kunnen vormen van de nieuwe coalitie. Zonder in dit verslag in te gaan op de onderliggende argumentatie van individuele fracties, ben ik tot de conclusie gekomen dat deze combinatie zich op dit moment daar niet toe leent.

Vanzelfsprekend heb ik onderzocht of er andere vormen van een brede verbindende coalitie bestaan die in staat zijn, om een brug te slaan tussen de voormalige coalitie en oppositie' (= citaat uit de opdracht). Overigens is dit slaan van bruggen iets dat coalitie én oppositie aangaat,

aangezien een goede balans tussen beide het functioneren van de raad ten goede komt. De uitgangspunten die ik hierbij gehanteerd heb, zijn:

- het streven om de nieuwe coalitie te laten bestaan uit een deel van de fracties uit zowel de oude oppositie als coalitie
- de bereidheid van ieder van de deelnemende fracties om met overtuiging deel te nemen aan de nieuwe coalitie
- een zo breed mogelijk draagvlak van deze coalitie in de gemeenteraad

Deze criteria sluiten een deel van de mogelijkheden tot coalitievorming uit. Tegelijk maken zij ook juist coalities mogelijk. Om zekerheid te verkrijgen over de samenstelling van de nieuw te vormen coalitie heb ik aan verschillende fracties deze uitgangspunten voorgelegd. De fracties van de beoogde coalitie hebben deze uitgangspunten bevestigd. Daarmee voldoet een coalitie die bestaat uit de volgende zes fracties aan de genoemde uitgangspunten: D66, OPA, BAS, VVD, CDA, SPA. Samen vertegenwoordigen deze fracties een ruime meerderheid in de gemeenteraad van Alkmaar (23 van de 39 zetels). Tegelijk is de oppositie met zestien zetels ook voldoende robuust.

Nieuw voor Alkmaar is dat drie partijen met een landelijke organisatie (D66, VVD, CDA, samen twaalf zetels) een brug slaan naar drie lokaal gewortelde partijen (OPA, BAS, SPA), die met elkaar in de raad elf zetels vertegenwoordigen. Het profiel van deze coalitie kan daardoor getypeerd worden als de Alkmaarse Stad en Landcoalitie.

Op basis van de uitkomst van de verkenning is mijn advies aan u om een (in-)formateur aan te stellen, die als opdracht heeft om op korte termijn - ik denk aan een termijn van vijf weken - met de zes genoemde fracties een akkoord op te stellen, op basis waarvan (in de maand mei) zes wethouders kunnen worden voorgedragen.

Bert Blase, verkenner
Alkmaar, 6-4-2023